

Kvász Iván

TRÉFLIDOLOG

scolar

A demokrácia szentélyében

Ha tehetne, hetente akár négyszer-ötször elment az uszodába, bár úszni nem úszott, annál több időt töltött annak brüggölőjében. Híres hely volt, megáztatta ott magát miniszterelnöktől, pártelnöktől, frakcióelnöktől kezdve egészen az akadémiai elnökig mindenki, igaz, csak mielőtt azzá váltak volna, amiké váltak, vagy amikor már megszűntek annak lenni, amik voltak. Az árvalányhaj e hírességek bokrétáján egy valóságos pápai nuncius volt, bár álruhája – vagyis fürdőgatyája – teljes rangrettséget biztosított számára.

Hirsch Jenőnek, ahogy elnézte a csobogástól mélan őket, mindig Örkény jutott róluk eszébe. Ha nem figyelnek eléggé, még a termálvizes medencében interpellálnak, és az ország házában veszik a könnyű zuhanyfürdőt. De ahogy hazáig is mindig eltaláltak, úgy ezt a sorrendet sem tévesztették el soha. Rajtuk kívül említést érdemelt még néhány ex- és jelenlegi főrendőr, valamint maffiózó, utóbbiak el-eltünedeztek néhány hónapra vagy akár évre, aztán sápadtan kissé, de visszatértek, és csapatták a jófajta gyógyvizet

a hátukra, mintha mi sem történt volna. Járt azon kívül még oda néhány professzor is, de a prímet kétségkívül a maszekok vitték.

Ők maguk voltak a folytonosság, az uszoda kulturális emlékezetének élő tanúi. Odajártak már a szálloda megnyitásakor, majd átvészelték az átépítés zűrzavarát is, rendületlenül centrifugázva vizes fecskéiket nap nap után. Évtizedek teltek, a körülöttük lévő világ hol drámaian, hol kevésbé, de állandóan változott, maguk is maszekból vállalkozóvá avanzsáltak, de csak rótták az uszodai hosszakat, hogy aztán a meleg vízben oszthassák az ígét. Hirsch Jenőnek kezdetben, amikor még csak négy-öt éve volt ott honos, olybá tűnt, mintha az egészséges életmóddért folytatott nemes küzdelmük valójában az úszás utáni traccs-(no és, magától értetődik, ulti-)partiért folya.

Rabbigyűlésnek hívták maguk között a kis mendencében spontán módon körbe rendeződött röpgyűléseket, aminek azonban nem volt semmilyen faji, vallási, származási színezete, bárki csatlakozhatott, és szabadon leszólhatta az éppen szónokló nagyokost. Valami vagyoni cenzus ugyan létezett, hiszen a bérletet vagy a napi jegyet nem tudta akárki megfizetni, bár szerdánként akciós áron is be lehetett jutni, sőt egy időben a marketinges még ún. „beetető” jegy-

ket is nagy számban osztogatott. Amíg élt szegény, a lecsúszott dinnyés pont annyi véleménynyilvánítási joggal rendelkezett, mint a top tízbe tartozó gyáros. Sőt bizonyos kérdésekben még nagyobb volt a respektje, mivel a soha, még a zuhany alatt sem letolt fürdőnadrágjának tartalma is uszodai rekordnak számított a legenda szerint. Ő volt elég tökös ahhoz, hogy egyszer a házszámot eltévesztő széplánynak – úri hely volt az, *olyasfélék* nemigen látogatták – kendőzetlenül felajánlja előbb említett ékességét. Mire a hölgy a zavar legkisebb jele nélkül odaguggolt hozzá, falatnyi bikinijében, a medence szélére, majd csupán ennyit közölt bűbajos mosollyal: „A répádat a nyuszikának ajánlgasd, szépfiú. Én pénzért dolgozom.”

A politikai korrektség teljesen hiányzott az uszodai társaságból. Ez már abban is megmutatkozott, hogy leplezetlenül és állandóan politizált. A pluralizmus elvi platformján, természetesen, bár a keresztény-nemzeti és turáni gondolatok nem arattak átütő sikert abban a körben. Senki nem utálta ki őket, de valahogy nem akadt ott szószólójuk. Lehet, egyszerűen azért, mert ilyen volt az uszoda aurája. Végére is, bizonyos nem véletlenül mondták a Rudasra sem az ötvenes években, hogy azt a marxisták látogatják előszeretettel, szemben a katolikusok által előnyben ré-

szesített Gellért uszodával. A még létező bal- és a még létező liberális oldal pártfogói csatáztak itt nap mint nap. Addig-addig vitatkoztak, míg lényegében mindkét nézetrendszer megszűnt, vagy tartósan szüneteltette tevékenységét Magyarországon. Aztán, amikor már nem volt miről vitázni, egy ideig még okádták a dühöt magukból, majd a társaság is szétmállott, és immár intimebb körben a nőkről és egyéb prózai dolgokról kezdtek beszélgetni.

Aminek szintén megvan a maga bája egy brüggölőben. Hirsch Jenőnek – hiába, a szakmai ártalom – a szovjet idők egy tiltott kötete, *A férfibeszélgetés az orosz gőzfürdőben* ugrott be ilyenkor, amelyből sokat tanult, mármint a szovjet mindennapok történetét illetően. Ebben olvasott először a pártszanatórium nevezetes szabadalmáról, a négytagú *grúz ringlispírlő*. Működésének beható részletezésétől a 18 éven aluli olvasók védelmében itt eltekintenek, mindösszesen annyit árulnék el róla a tényszerűség kedvéért, hogy jó lenyomata volt a szovjet népek békés együttlétének, amelyben – mi sem természetesebb – a nagy teherbírású orosz *gyévuskának* jutott a főszerep.

Közben az utolsó felújítás óta is eltelt majd' tizenöt év, Hirsch Jenő már szintén törzsvendégnek számított, így kórusban ócsárolta a régiekkel a lassan

patináját vesztő helyet, a romló színvonalú, ám egyre drágább szolgáltatásokat, a vizet, amely hol hidegebb, hol melegebb a kelleténél. Még a bugyborékok sem úgy bugyogtak már, mint annak előtte. De senki nem hagyta ott a helyet. Az ember nem szokott csak úgy uszodát váltani. Lehet, hogy nem vagyunk megelégedve a menedzsmenttel, de jól tudjuk, hogy igazgatók jönnek, igazgatók mennek, mi meg maradunk.

Mert uszodába járni felelősségteljes dolog. Ha kifizetted a jegyed, egyenlők a jogaid, de a kötelességeid is. Nem viheted haza a törülközőt, nem vizelhetsz a medencébe, sőt illik lezuhanyozni, mielőtt belelépsz. Muszáj e szabályokat betartanod, mert olyan uszodában lenni, mintha az Úr színe előtt állnál mezítelen. Nem véletlenül kerülük újabban a politikusok.